

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1.70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских св'ят о 5½ год. пополудни.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в насажі Гавсманна.

Рукописи звертає ся лише напередні застережені.—

Рекламації неопечатані в вільні від порта. — Оголошені звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки.

Правительственный начерк закона про суспільну безпеку.

Начерк закона про суспільну безпеку предложило правительство державній раді так, як се свого часу обіцяло. Сей начерк представляє собою плян до найбільшого законодатного діла, яке доси коли небудь вироблено на царині суспільної безпеки.

Предлога обнимає нову кодифікацію дотеперішньої безпеки робітників (на случай недуги і від нещасних пригод), дальше безпеку робітників на случай непридатности до праці (немочи), вкінці безпеку робітників і самостійних людей (дрібних господарів, земельних власників), ремесників і поменших купців (крамарів) на старість. Для всіх тих галузей суспільної безпеки улажує ся суцільний, звязкий організм, якого не втворила ще ніяка держава в подібній одноцільности.

Коли правительство зважує ся виступити з предлогою такої основної ваги і так величезної фінансової доносимости, то робить се оно в тій самовіжі, що дозволяє тому бажаню, яке висновує ся з управнених потреб як найширших кругів населення.

Небезпеки, які приносять зі собою для кожної одиниці новітне економічне життя, скріпили у всякого змаганя до — по змозі — як найбільшій безпеки свого встановая. Висловлено домаганя, аби загал подбав про ті случаи безробітности, проти яких одиниця не в силі захоронити ся. Першим кроком на тій дорозі було заведеня безпеки на случай недуги і від нещасних пригод, а господарске значінє сеї безпеки було вельми хосєнне. Обезпечні виплати в обох сих галузях вимагають нині річно накладу менше-більше 80 мільонів корон готівкою. Із виплат безпеки для недужих користає в році кругло півтора мільона людей, а безпека від нещасних пригод виплачує немічним (інвалідам) та оставшим по робітниках особам майже 100.000 постійних рент.

Одначе поза обсягом сих охоронних мір лишає ся загроженою доля немічних старців або безвихідних калік і се дає ся відчувати як найтяжше і серед найширших кругів. Для тих случаев недоліє ествує доси тільки заосмотрене убогих. Сі вигляди, що по втраті сил до праці треба буде старати ся о таке заосмотрене, пригноблюють кожного в душі і тому зродило ся в найширших кругах пекуче домаганя такої безпеки, якої можна би правно жадати.

Обезпека для старців і немічних основана у своїй суті на співділаню самопомочи і державної помочи. Для робітників платити муть, крім того роботодавці стілько, що і робітники самі. Тим чином

велить закон роботодавцям, з обовязку причинювати ся до безпеки будучої долі своїх робітників.

Вслід за сим причинюють ся до такої безпеки і здібні до зарібку для непридатних до праці, а молодші люди для старших. Але значінє державної доплати слідує глядіти в тім, що сею доплатою звалює ся частину ризика на плечі загалу, а дальше що головний причинок до сеї доплати йде з податків від тих, що самі з огляду на своє більше майно і доходи не є забезпечені, отже користями сего закона зовсім не хіснують ся. А що тим чином заможнійші люди причинювати муть ся також своїм грошем до безпеки старців і немічних чи калік, то се пособляє у високій мірі вирівнаню суспільних ріжниць.

Своєю дбалостію обнимає закон безпеку в недужі та від нещасних пригод, відтак у робітників — безпеку на случай немочи (каліцтва), а у робітників, як і у самостійних людей — безпеку на старість. Вслід за тим закон зібрав в одну цілість усю суспільну безпеку, як се відвічає сій суспільній охороні проти злиднів по ві суті.

Взагалі брати муть участь в безпеці всі ті, що наслідком своїх малих доходів не спроможні подбати про свою старість своїми приощадками, при чім байдуже, чи они господарять самостійно чи несамоостійно.

(Дальше буде).

Осьвітленє Відня

як нам звіщають звідтам, випало на передодні ювілею ві второк вечер, незвичайно величаво. Столиця держави засіяла в повнім блеску чарівного сьвітла бенгальського, електричного і газового в сотнях тисячів полонійий від год. 6—9. а весь Відень і безліч приїзших вирушили улицями і площами міста приглядати ся серед звуків розміщених в головних точках столиці війскових орхестр. Справді чарівне пражінє робив Дунайский канал, що відділює Львпольдштадт від Відня. Сьвітла уміщено на 6-метрових шоглах, а початок творив міст Бригітти, що сяє в 16-ти бенгальских полоніях. Так само мости: Augarten Stephanie- Marien- Ferdinands- і Aspern-brücke купали ся в сьвітлі полонійий (по 12 з кожного боку). На Franzensbrücke, котра замикає сю полосу осьвітленя Дунайского каналу палало 16 червоних полонійий бенгальских.

Звернувши в гору з над Дунайского каналу, бачимо 15м⁸ орла цісарского на віденьській палаті біржи осьвітченого силою 1500 сьвічок, а горорізьби і вікна осьвітчені 1500 стеариновим сьвічками.

Чудовий вид представляла Церква Спасителя, котра дійсно сяєла в морі сьвітла. З середини осьвітчено її на 58 місцях бенгальским огнем, а крім того перед церквою уставлено Зрефлекто-

ри, котрі розсилали сьвітло з трох полонійий.

Мійська радниця, вже своєю будовою славна, посередно осьвітчена електрично, сяєла своїм фронтом в бенгальским огни, а інші фронти були осьвітчені іскусно уставленими сьвічками. На вежу радниці кидано електричне промінє з кривлі придворного театру. Мійська радниця представляла взагалі в цілім місті побіч церкви св. Стефана образ перворядного і незвичайного видовища.

Побіч радниці визначала ся грецька сьвятиня — парламент величавим осьвітленем фасад і фігур з вінцями і сотнями сьвітел. Так само групи коний уставлені на верху парламенту відбивали вельми в чародійнім сяєві.

Віздова брама цісарского Двора украшена була 20 метрів високим обеліском збудованим з заліза, ріжнобарвно осьвітленим. З богато розміщених електричних лампок і газових полонійий утворено сонця, цісарські орли, ініціали, ювілейні числа, і написи великаньских розмірів.

Подібно і Aspernplatz украшено 24 м високим обеліском, транспарентами, орлами, гербами в сконбінованим газовім і електричним сьвітлі.

Церква св. Стефаня сяєла в електричним сяєві з 14 рефлєкторів і 22 бенгальских полонійий, киданим з горішних поверхів околичних домів і в тім сяєві виступила ціла величність сеї величеської сьвятині.

Неменше величаво представляла ся Karlskirche на площі Кароля, осьвітчена бенгальским огнем з 28 місць, а перед церквою були уставлені два рефлєктори. — Також і інші церкви віденьські визначали ся чудовим і богатим осьвітленем.

Вельми іскусно улажено осьвітленє мійского заводу електричного в Маріаньській улиці в IX часті Відня. Впоперек улиці простирав ся 8 метрів високий плястичний герб з короною і цісарскими ініціалами, окружений промінистим вінцем в силі 1500 жарових ріжнобарвних лампок, а побіч сего занімали достойне місце електр. мійсккі заводи на Семерінгу.

Крім того Kärntnerstrasse, Graben, Kohlmarkt, многі площі віденьські, Ringstrasse, численні перворядні склепи, палати, готелі представляли вельми ріжnorodний і величавий вид і можна напевно сказати, що такого осьвітленя не бачив доси не тільки Відень, але ніяка столиця європейска.

Одначе поза тим величавим сьвітлом рідкого вельми в історії всего сьвіта ювілею, відбивають тим грізнійше сі тіни, які кидають події останних днів, а особливо недільні і понеділкові галабурди в Празі, котрі приневолити правительство виступити з рішучою осторогою, що в случаю повтореня подібних подій послідуєть найострійші розпорядки. Очевидно тут заповідає ся або виімковий стан або заведенє доразного суду.

Так само і заграничне положення, якнебудь в хвилі, коли се пишемо, гроха поправило ся, всеж таки вельми грізне і непевне. Незвичайне ювілейне сьвято нашого цісаря нагадує вельми сю трудну хвилю зперед шістьдесяти літ, коли цісар Франц Йосиф обняв керму монархії. Але як тоді в ранці его володарства перегодом розсунулись грізні хмари, випогодив ся овид монархії і она вступила тоді на новий шлях розвитку, на котрім взнесла ся до нинішньої великодержавної могутности, перестроїла ся в новітнім дусі, двигнула ся культурно і економічно, так і під вечір життя Наймилостивішого Монарха можна сподівати ся, що розйдуть ся темні хмари, а сьвітло сонця спокою і вдоволення осніть вечер володарства миролюбивого монарха, за що завтра, в середу, в цілій монархії з ширих сердець мільонів населення понесуть ся горячі молитви до Всевишнього.

Про церковні і народні справи в Амери- канській Русі.

(Конець).

Закінчу приміром.

26/IX. 1908 р. був я у одного з найліпших Нью-Йоркських адвокатів д-ра Андрея Шіпмана, в справі гр.-кат. церкви в Оборн.

Мій попередник, що був в Оборн і Сиракузах, о. Гумецький, вів наряд отверто до схізма і при кожній нагоді оклеветував в найпідліший спосіб Преосв. Сотера. Приміром говорив до народу таке, що Преосв. Сотер уживає при службі Божій оплатка, що запровадив в Філядельфії в церкві латинський звичай, що при вході є сьвячена вода (sic!), що хоче всі церкви продати Айришам (котрі певно наших церков і за дурно не брали би) і т. д. Наслідок сих клевет був такий, що Преосв. Сотер засуспендували о. А. Гумецького, а мене післали на его місце.

Щоби здискредитувати мене перед парохіянами, став о. Гумецький ось так на мене кричати: „Слухайте, той Петрівський то Василянн, Поляк, він запише церков на єпископа, перепровадить вас на польське, він є жид“ і т. д. Вкінці до вів о. Гумецький до сего, що з 20 родин в Оборн хотіло оснувати незалежну зглядно схізматицку церков і зажадали через свого адвоката поділу церковного мастку.

В сій справі був я у д-ра Шіпмана.

Др. Шіпман на основі законів Нью-Йоркского стейту виказав мені, що апостати не мають ніякого права до звороту гроший і до поділу мастку церкви. А був зі мною оден з тростісів (се є опікунів церкви Михайл Полянський). І до нього сказав др. Шіпман отсі слова, котрі повинні записати собі в серці усі ті, що їм ходить о добро греко-католицкої Церкви.

„Ваш обряд є прекрасний, я его люблю, я маю всі книжки Ваші богослужєбні в 4-ох мовах славянській, грецькій, халдейській і арабській. Та коли ви будете сварити ся поміж собою, апостазувати, видавати гроші на адвокатів, а не на школи, то пропадете. Таж Ви — то є Русини — ні при одній церкві не маєте людяної школи! Отже закладайте школи, щоби Ваші діти мали де нагоду пізнати свій обряд і були релігійні, тоді будучність Ваша.“

Згадаю, що сей адвокат знає знаменито наш обряд, веде переписку з многими єпископами східних обрядів, і ціла его родина обожає східні обряди.

На конець сказав др. Шіпман ось що: „Коли хочете, щоби Вас і Ваш обряд любили другі народи, любіть вперед Ви своє і будьте добрими греко-католиками“.

Сей адвокат укладає тепер англійсько руській молитвослов і є дуже нам помічним в борбі зі слугами пекла, що хочуть знищити нашу церков.

І чи не іронія се, що греко-католицький сьвященик нищить свою власну церков, Англичанин латинського обряду єї боронить та ще дає науку, як треба нашу Церков двигнути?!

А на пращане скажу московско-схізматицким, протестантским і ліберальним часописям як „Галічаніну“, „Руському Слову“, „Правді“, „Канадійському фармеру“, „Ділу“ і т. д.

Перестаньте бути облудниками фарисеями!!! Ширіть отверто цареславів, ренегатство і атеїзм а греко-католицку Церков лишіть в спокою!!! Єї доля в першій мірі лежить в Божих руках, а о дальшій Єї встанованю або нествованю рішать самі вірні сєї Церкви, — але не апостати, схізматики, атеїсти і т. и.

P. S.

Коли згяя моя статя була вже написана, перечитав я статю о. Осипа Заболотного і до неї додаю ось такі замітки.

Дуже се благородна річ оправдувати злі вчинки людей, але цілком оправдати чи то апостазію наших вірних, чи то переходи в латиньство не дасть ся. Так апостазія як і латинізація нашого народу має своє жерело в цілковитім браку релігійної сьвідомости.

Господь Бог в своїм Провидіню зарядив так, що перед ним наші апостати і латинники найдуть ся в скрутнім положеню.

Ісус Христос народив ся в вефлєемскім вертепі, а мимо сього прийшли до вертепу з поклоном 3 царі зі сходу і принесли Дитяти Ісусови ливан, золото і смирну. Дальше певним є і се, що овечки, кози і проча маржина, яка була в вефлєемскім вертепі, не видавала вправді так переражаючих звуків, як се мож почути від дяків по наших церквах, але і не співала гарно. Та східні царі мимо сего довгий час любували ся Дитятем Ісусом, обожали Его, поручали ся Ему і просили о потрібні ласки для себе і своїх народів.

Поведенє східних царів, се бо люча і соромна пощочина всім нашим недовіркам, апостатам і противникам нашого обряду. Коли царі могли прийти до вертепу і там віддати належну честь Ісусу Христу, то можуть і наші панове: адвокати, професори, властители більших посілостей, нотарі і поважні їх подруги та їх діточки прийти і до найбіднійшої церкви і віддати честь Христу.

О. Заболотний наводить оправданє якогось добродія, що він тому не ходить до церкви, бо тамошний сьвященик не гарно кадить! О сьвята невинносте! Таж східні царі могли ліпше оправдати ся, що маржина в вертепі могла їх поштуркати рогами і скаляти царські одежі...

Та тому, що наша інтелігенція і наряд не мають релігійної сьвідомости, не знають, що в кивотах є той самий Ісус, що народив ся в вефлєемскім вертепі, тому они чи для „органів“, чи для „гроший“, чи з „глупої амбіції“ покидають віру, покидають рідний обряд!!!

І не варто за такими безхарактерниками жалувати.

о. П-ий.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Під проводом президента міністрів Бінерта відбула ся дня 1. с. м. конференція провідників парламентарних клубів і німецького поступового сторонництва, в котрій взяли участь також визначні послы сих сторонництв. Крім того явили ся міністри-земляки Жачек і Шрайнер, а також президент палати Вайскірхнер. В заступстві презеса кола польського Гломбінського взяв участь в конференції міністер для Галичини Абрагамович.

По тригодинних парадах німецькі і чеські послы згодили ся звернути ся з відозною до народів в Празі, в котрій визнають земляків до спокою зі згляду на велику небезпеку, загрожуючу парламентаризмови, яку би спроводало дальше панованє теперішних відносин в Празі, а в наслідок чого було би правительство змушене взяти ся до надзвичайних середників в цілі привернення порядку.

Заграниця.

З Царгорода надійшла вість, яка справді може мати важні наслідки для Балканського півострова, бо може причинити ся до тривалого удержання мира. Орган великого везира Jeni Gazetta подає, що переговори Болгарії і Туреччини в справі конференції, на якій мала би бути попушена справа незалежності, покінчено та що обом сторонам удало ся найти спосіб, в який удасть ся розв'язати пекучі питання.

Дня 1. грудня розпочала ся в італійскім парламенті довго і нетерпелино очікувана балканська розправа, яка мала прояснити становище Італії зглядом анексії Босни і Герцоговини. Салія палати послів була заповнена, явили ся різні амбасадори, між ними австро-угорський. Бувший секретар міністерства заграничних справ Фузінато поставив внесенє, щоби палата одобрила заграничну політику кабінету. Між иншими підніс він, що події на Балкані не випали в некористь Італії, особливо що до удержання рівновати на Адрийскім морі. Бесідник переконаний, що Австро-Угорщина не зміряє до Егейского моря і кіпчить бесіду візванєм, щоби парламент в інтересі мира висказав свою гадку, чи бажає держати ся дотеперішного напрямку заграничної політики і системч союзів.

Посол Барділя і полемізував в передбесідником і заперечував, наче би держави, підписані на берлінським трактаті, вважали окупацию Босни і Герцоговини яко дефінітивну, бо ходило лише о поліційні зарядженя, яких виконанє поручено Австро-Угорщині. Доказував, що Фузінато боронив анексії більше, як сам бар. Еренталь в делегаціях, відмовив вартости вицофаню австрійських війск з Санджаку і заявив, що пропонувані уступства на річ Черногори не є такими, яких може і мусить домагати ся Італія. Критикував зїзди Тітоного з Еренталем і заявив, що инший міністер заграничних справ Зобільо, жадав винагороди від Австро-Угорщини за побільшенє території, та що листовно признано за дефінітивну анексію Босни і Герцоговини відступленє Трентіна. Бесідник жаліє над тим, що оборонці Австрії представляють річ так, наче то на Балкані нічо не змінило ся. Кінчить бесіду тим, що Тітоні не може дальше з успіхом вести політику тридержавного союзу.

На с'їм наради перервано. Дальший тят буде 2. грудня. Тітоні здає ся одначе, в иратує ся від заяви недовіря і віднесе побіду над противниками.

Просимо відновити передплату.

Новинки

— Календар. В пятницу: руско-кат.: *Всёднев Пр. Д. Б.*; римо-кат.: Варвари. — В суботу: руско-кат.: Филмона, Кикилі; римо-кат.: Сави. — В неділю: руско-кат.: Григория еп.; римо-кат.: Николая.

— Нова вшепольська провокація. В 562 числі „Slow-a polsk-ogo“ з дня 1. грудня 1908. року поміщено статію н. з. „W sprawie uniwersytetu lwowskiego“, яка є новою провокацією рускої, університетської молодіжи. Пригадуємо, що перед двома роками відргивало „Słowo polskie“ рівнож ролю агента-провокатора і коли іматрикуляція відбула ся в спокою а руска молодіж не взяла в ній участи, „Słowo polskie“ видрукувало новянку, в якій були уміщені слова: „ukraińskich młodzieńców opuściła w decydującej chwili odwaga“. Наслідки сеї новинки нам всім ще в памяти. Прийшло до бійки між рускою та польскою молодіжи. „Słowo polskie“ діняло своєї ціли. А нині коли відносини на університеті уложили ся, коли руска і польська молодіж віддають ся спокійно своїм студиям, „Słowo polskie“ стає знов на становиску агента-провокатора і глузує з рускої молодіжи, виясняючи спокій на університеті пересвїдченням руских академиків, що скорше дібють ся своїх прав на університеті диндломациєю, чим терором. Мимо сего „Słowo polskie“ перестерігає польску публику, щоби „nie uspiła swej szujności, lecz raczej ją podwoiła... bo awantura uniwersytecka trwałej szkody nie przynosi nam, a raczej awanturnikom, ale prawdziwie niebezpiecznemi polskości naszego uniwersytetu mogły by coraz dalej posuwające się dobrowolne nasze koncesye na rzecz ruskiego języka wykładowego i urzędowego wraz z mnożeniem katedr“.

За приводом часописа „Muzeum“ домагає ся „Słowo Polskie“ видачі закона, який ствердив би, що урядовою і викладною мовою „na założonym przez Jana Kazimierza a odnowionym przez Józefa II uniwersytecie lwowskim jest język polski“, що до отвореня окремого руского університета „liczba ruskich katedr na każdym wydziale świeckim nie może przekraczać jednej piątej a na wydziale teologicznym ogólnej liczby“ і що вивінованє руских катедр не може відбувати ся коштом польських катедр. Доки такий закон не вийшов би в житє „obecny stan posiadania Rusinów w uniwersytecie lwowskim nie powinien doznać w żadnym kierunku rozszerzenia“. Місто радїти, що на університеті запанували нормальні відносини і після слів приповідки „quieta non movere“ мовчати, „Słowo polskie“ кидає рукавицею рускій молодіжи в хвилі, коли на інших університетах зайшли події, яких ніхто не рад би бачити на львівскім університеті. Пятнючи провокацію „Słowa polsk-ogo“, ми відкликуємо ся до нашої молодіжи з візванєм, щоби не дала себе вивести нею в рівноваги, бо темні духи з „Słowa polsk-ogo“ радї би в мутній воді ловити для себе рабу.

— „Истинно-русская культура“. З Брідщівни пишуть нам: В нашім повіті ведуть перед в москвофільській агітації два села Заболотці і Чехи. Оба села сусїдують з собою і стоять під безпосередним впливом пароха з Заболотець, о. Юстина Сухаровского, що довгі літа доїздив заступати хорого пароха в Чехах. До сїл тих навідував ся часто „руско-народный организатор, маститый Глушкевич“, а з ним брідський учитель господин Онуфров. Коли недавно представляли ся новому старості вїйти,

повитав єго „от імени бродского уїзда“ (ipsissima verba) вїйти з Чех Черняк ломаною московщиною, на що заявив староста, що єго мови не розуміє і візвав, щоби говорив по руски. Селяни з Заболотець і Чех мають славу „громил-ів“, які розбивають віча. З села Заболотець вийшов клич, щоби розбити касу „Самопоміч“, в якій працюють „Українці“ але штука сим разом не повела ся. Сими днями зайшов факт в Чехах, який свідчить про крайне здичине задурених московщиною селян. В брідскім повіті обходять в сїм році громади ювілей папи, Пія X. Місцевий адміністратор Чех підготував хор зложений з шкільної молодіжи, парубків та дівчат і заповів в церкві в неділю, що після вечірні відбуде ся в шкільній салі духовний концерт з хорами і деклямаціями в честь Папи, Пія X. Салю прибрано і концерт мав відбути ся. Тимчасом звершила ся подія, яка не дасть ся відповідно напнгувати. Товпа селян зїйшла ся перед кондертом під школу, відспівала тут московский гимн „Пора за Русь“ і революційну пісню „Ми всалі в барбе роковой“, почім вїйшла до салі, яку перемінила в стайню, липаючи в ній повно людских екскрементів. Річ ясна, що в так гарно удекорованій кацапскою сволочию салі концерт відбути ся не міг. Нема що казати — гарна „истинно-русская“ культура. Додатиб хйба, що в Чехах учительоє від довгих літ „маститий патриот“ Сподарик, якому в єго учительских подвигах помагає многоадїйний „младенец“, єго юноша, студент університета, Зелізний.

— Безпроволочні суди в Празі. Намісник гр. Куденгове оповістив вчєра, що в Празі і в суд. окрузі Вршовці заводять ся безпроволочні суди. Наслідки заведеня безпров. судів мають велику вагу. Особи, котрі допустять ся злочину морду, грабежи, підпалу або ушкодження чужої власности після §. 85. к. зак., будуть поставлені під безпроволочний суд. Поступованє карне відбуває ся безпроволочно, а особи, котрих трибунал одноступно признає винними, будуть засуджені на кару смерти, яку виконує ся в протягу двох годин. Відклику від рішення безпроволочного суду нема. До Праги приїхав кат і своєю появою привернув спокій. Дирекція поліції заборонила: збирати ся на улицях гуртами, носити які небудь відзнаки стоваришень, демонстраційно декорувати доми, а по 8. год. вечером всі доми і реставрації мають бути замкнені. Безпроволочні суди мають тривати 6 тижнів, зглядно аж до повного утихомирення розбурханих умів. Вчєра був в Празі спокій. Лише о год. 11½ в полудне около 150 хлопців напали на двох кінних поліціантів і обкинули їх каміннями. Поліція розігнала товпу і не спїймала нікого, мабуть нарочно, щоби не ставити нікого перед безпроволочний суд.

— Статистина ювілейних відзначень. З нагоди цїсарского ювілею зістало відзначених, не вчисляючи членів армії, разом 4.020 осіб. Достойнство тайних радників дістало 17 осіб; з того Поляків 2. — Титул барона дістало 6 осіб; 1 Поляк. — Титул рицаря 4; Поляк 1. — Шляхоцтво 18; Поляк 1. — Великий хрест ордеру св. Стефана 1; з Галичини ніхто. — Великий хрест ордеру Леопольда 2; з Галичини ніхто. — Ордер Леопольда I. кляси 1 Поляк. — Великий хрест ордеру Франц Йосифа 8; 2 Поляки. — Командорский хрест ордеру св. Стефана 1; з Галичини ніхто. — Командорский хрест ордеру Леопольда 3; 1 Поляк. — Ордер Зелізної Корони II кляси 5; з Галичини ніхто. — Звїзду до команд. хреста ордеру Франц Йосифа 11; 2 Поляки. — Командорский хрест ордеру Франц Йосифа зі звїздою 31; 7 Поляків, 1 Русин. — Рицарский хрест ордеру Леопольда 32; 3 Поляки, 1 Русин. — Командорский хрест ордеру Франц Йосифа 60; 8 Поляків, 2 Русини. — Офіцарский хрест ордеру Франц Йосифа 40; з Галичини ніхто. — Ордер Зелізної Корони III кляси 412; 45 Поляків, 7 Русинів. — Рицарский хрест ордеру Франц Йосифа 950; 71 Поляків, 19 Русинів. — Ордер Єлисавети I кляси 13; 2 Поляки. — Ордер Єлисавети II кляси 58; 10 Поляк. — Титул радника секції 1; з Галичини ніхто.

Титул правительственного радника 90; 9 Поляків, 1 Русин. — Титул ст. радника будівництва 12; 2 Поляки. — Титул шкільного радника 37; 4 Поляки, 2 Русини. — Титул цїсарского радника 260; 30 Поляків, 2 Русини; Золотий хрест заслуги з короною 753; 81 Поляків, 9 Русинів. — Золотий хрест заслуги 373; Поляків 36, Русинів 5. — Медайлєу Єлисавети 17; 2 Польки. — Срібний хрест заслуги з короною 442; Поляків 74, Русинів 35. — Срібний хрест заслуги 301; 29 Поляків, Русинів 2.

— Що то є висша школа? Що є властиво університет, техніка, ветеринарийна академія, господарска академія? Колиб про се спитати в Німеччині, в Італії, Англії і Франції, то далиб нам відповідь однозвучну: висша школа є інституцією для плеканя умілости й науки. Молоді люди мають там набути висшої наукової осьвіти, а професори сеї школи мають самостійно розвивати умілоє і науки. Таку відповідь далиб нам в Европі. Так думають про се питанє в Берліні, Гайдельбергу, в Римі, в Падві, в Парижі, в Ускалі, в Оксфордї, в Кембріч. Але яку відповідь далиб на таке питанє в Австрії? Дуже просту: Висша школа є інституцією заснованою на те, щоби „farbentragende und schlagende Verbindungen“ (буршівскі товариства) могли єствувати, могли відбувати правильно „Bummel“, щоби вправляла ся „nationale Jungmannschaft“, щоби можна плекати „Rauf- und Sauf-Komment“, і щоби там від часу до часу били ся, стріляли, кололи і деколи співали протидержавні гимни. Таку дефініцію подає відєньский Montagsblatt і відкликує ся до горожан, що дають мільони на се і до родичів, що посилають за криваво запрацьований грїш синів, щоби науково там образували ся, нехай ті чинники владуть ся в сю справу, щоби зарадити лихови в Австрії.

— Із діяльности нового губернатора в Полтаві. Новий полтавский губернатор гр. Муравйов, внук вилєньского Муравйова-вєщателя, встиг уже проявити свою діяльність. Що року в Полтаві в театрі імени Гоголя впоряжає ся вечір, присьвячений памяти українського поета Т. Шевченка. Звичайно на сїм вечері хор заєвїгди співає „Заповіт“ і публика вислухує єго стоячи. І от новий губернатор узнав отакій звичай за українську демонстрацію і сєг року „Заповіта“ не допустив. „Заповіт“ викреслено з програми, але численна публика, що була тоді на вечері Шевченка, таки одважилась вшанувати память великого поета України. Хтось зпоміж публики гукнув: хто шанує батька Тараса, прошу встати! І публика встала, як оден муж, впорядивши таким чином демонстрацію. Але того добродїя зараз заарештовано, а далі почалось і справжнє слідство в сїй справі.

Оповідки.

— Останний репертуар руского театру в Стрию. (Саля „Нар. Дому“. Потаток 7. веч.).

В пятницу дня 4. с. м. „Сватанє на Гончарівці“ народна оперета в 3 діях Гр. Квітки Основьяненка.

В суботу дня 5. с. м. „Cavalleria rusticana“ опера Тасканього.

В неділю дня 6. с. м. „Житейске море“ (продовженє „Суети“) комедия в 4 діях Карпенка Карого.

Ві второк дня 8. с. м. останнє представленє „Маруся Богуславка“ історичні картини в 5 діях зі співами Т. Старицького.

— Курс для неграмотних у Львові. Виділ Товариства „Просьвіта“ подає отсим до відома львівских Русинів, що отвирє курс для неграмотних в школі ім. М. Шашкевича, який буде відбувати ся що неділі о годині 4. з полудня. Курс розпочне ся в найблизшу неділю. На курсї можуть побирати науку так мужчини як і женщины.

Кость Курилло.

Письмо з Америки.

(Дальше).

Нью-Йорк! Нью-Йорк! сей найбільший космополітизм у світі, хаос і перевернене всяких правил до гори ногами.

Представ собі, поважний читачу, не в уяві а в дійстві, що у каварні хочеш запалити папіроску, а приступає до тебе зажиточний кельнер з грубими словами: по smoking! (не вільно курити), у театрі — сам приносить тобі до самого твого крісла цигара і папіроси та ще і запалкою підсвітить і ти в темносиних клубах диму, що обвили усі крісла, місця приглядаєш ся бруковим сценам, та чуєш за кожним майже словом даного актора гіперпродуктивну масу неклеясичних одушевлень і динамічних сьміхів і хіхотань. У п'яток був я, так званих театрах, а все є, як не кінематографічно-катаринкова то рецитандо-пьянольова шопка, що полює на дурноту покірво слухаючих слухачів.

Припустім, — виходиш собі з рана на вулицю, твою європейську одіж показують пальцем та шепчуть „грінорд“ (прибувший зі старого краю — жовтодуб), йдеш собі вулицею чемно, не за скоро, не за повільно, хтось ловить тебе за руки, садить на високе крісло, на розі вулиці, як на престіл, спирають твої ноги дріжучі на двох зелізних підставах, та мимо твоєї волі чистять тобі часті черевки, но не даром. Йдеш далі знеохочений троха, чи збитий з пантелику, раг іогсе напихають твої кишені різними родами овочів, та покінчивши подібну операцію предкладають устний біль (рахунок). Твоє велике щастє, коли при подібних операціях тямшиш на свою мошонку, та не дозволиш їй втопити ся у чужій кишені. Серед найбільше оживлєних вулиць стають „сестри спасєня“ із драгтивними гармонієм та безмилостивим співають хором. Переходиш біля них, нехотючи кинєш оком в тую сторону, вже двох братчиків від тих сестер спасєня складають тобі дійсно царський реверанс, та щож ділати меш, витягаш кілька сенс (центів) та й тікаєш десь у найтемніший куток. Однак і там найдуть тебе вічно мандруючі катаринки, едісони, фотографі. Шкода, що нема таких, щоби напихали тобі кишені доларами, а всі лишень є на те, щоби єго витягати із твого і так вже занадто прискорбного пугілярєсу.

Сей сьвятий долар в значіно одєн — се нуля, бо за нього навіть добре не наговориш ся з людьми, навіть не придивиш ся подрібно вулиці, навіть доброї вечери не зіш. Долар в значіно сто, вже є сьвятим, опікуном, ідеалом. Хто має сто доларів може вже отворати бізнес, купувати льоти (парцєлі), будувати хати, бо далі кредит приїде. Кажуть старі бізнесмени, що найперше зложити сто доларів, від сто вже самі долари родять долари при інтензивній праці. Таке тут електричне житє, що мовби у чашці кожного горіло: не їсть, не спить, лиш долари робить, — здавало би ся, що побожеволіли та страдають на ідеаріхе, а однак богато із них подивляти треба за їх невичерпану енергію і силу. Американець не вдовольєть ся кільканайцять тисячам, — він працює далі, трудить ся. Маючи навіть двіста тисяч, він так працює інтензивно, як працював на першу тисячку. Ся сторона, чи прикмета дійсно нехай буде гарною школою для нашого Русина, котрий, як має 25 К на податок, вже виліз на піч і сидить три дні за те, хоч у хаті мороз ласить ся, як кіт на припічку.

Американець ходить завсїгда з обритим вусом, годинник носить у маринарці, одежа завсїгда за велика, мов би зі старшого брата, в губах жуєть Американці безнастанно якусь гуму цукрову, не лишень муштини, але й жінки, цанночки та, і коні фіякерські відай навчили ся сеї моди від своїх старих шлегєрів-ку-

черів. Може і мене колєсь чіпить ся така біда, тай спробую тої „гумігутти“. Американець, коли лишень перестанє фізично працювати, в сїй хвилині тєє.

Жінка в Америці заслонєна всяким правом. Слушно чи не слушно, а завсїгда правда по її стороні. Чемність для неї чи дома, чи на улиці належна, велика, а не театральна. Дітям все вільно і свобідно. Дятого то раз сказав цинік-іронік Європейець, що жінка американська, се дитина. Вчули те жінки, загнувались на смерть, та ізза скорби чи розпуки до суду, а з суду до театру сьміялись дві години.

Такі мої перші вражєня і образки нью-йоркські, такі противорічні, дивні, незгідні зі собою, що відай треба із ними зжитись, глибше спізнати причини, а може Європейцєви європейське чорне стане білим.

Сиджу на прєгарній площі чотирнацятї вулиці. Передімною Washington на кони. Сьвітла, як зьвізди і сонце разом у злучі полемєвють та ломлять ся у мільони найкращих тонів на водопадах фонтанни. А довгі струї людей в робітничих і не в робітничих платях пливають і пливають, без кінця, веселі, розсьміяні, говірливі, свобідні, вольні на волі, хоч тяжко спрацьовані. Бачиться мені, що герой Washington хоче йти за ними. А мені рветь ся голоє, клич, стогнанє страшне із душі: герою брате, йди там до нас, до нашого до мойого краю, зломи кайдани, свободою засьвітї, хай не плачуть діти наші по тюрмах слезами із крови.

А біля мене проходять люди веселі, всьміхнені, свобідні....

(Дальше буде).

Телеграми

в дня 3. грудня.

Відєнь. N. W. Tagblatt доносить, що певно розійдуть ся чутки про мобілізацію, однак з гори належить їх уважати за неправдиві.

Відєнь. Між Австро-Угорщиною а Туреччиною ведуть ся неурядові переговори. Туреччина жадає 200 мільонів корон відшкодованя.

Царгород. Турецкий парламент збере ся 14. с. м.

Бєрно моравське. Вчєра вибухли ся проти-німєдські демонстрації. Поліція ранила шаблями богато осіб. Також мж поліцією були ранєні.

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лишє туток і паперців з першої галицько-руської фабрики Євгена Біліньського в Збєражє.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдова по сьвященниках.

Держім ся покликку: Свій до свого!

Др. К. Лебанговский
Львів, пл. Талицька 7. (кад Централь. кавархєю).

Витяганє, пльомбованє, вставлюванє зубів без болю.

СОКІЛ Житки можна набувати в „Сокільськїм Базарі“ у Львові і у всіх торговлях в краю.

Не жартуй, дуже красна мазурка на фортепьян Я. Лопатиньського. Ціна 70 сот. Дістати можна у всіх книгарнях. (2—50)

Colosseum

в пасажи Германів
при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма

від 1. до 15. грудня 1908.

Щоденно о 8. год. вочєр представленє. В неділі і сьвєята 2 представленє о 4. год. по пол. і о 8. год. вєчером. Що п'ятниці High-Life представленє. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльєона при ул. Кароля Людвика ч. 5

Комітет парохіальний в Лисівцях

пов. Тлустє, оголошує конкурє на будову мурованї церкви тамже. — Пляни і кошторис сьуть до перегляненя в Уряді парохіальнім. Зголошеня приймає гр.-кат. Уряд парохіальний в Лисівцях, найдалше до кінця сїчня 1909. (5—10)

Працюйте і шадїть!

Товариство взаїмного кредиту

„Джїстер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові.

приймає виладки на книжочки щадничі на 4%, уділяє позички на скрипти за інтабуляцією на 6 прц.; і сплату розкладає на 10 до 15 літ (при 30 ратах піврічних виносить рата амортизаційна на капітал і відсотки 5 К 8 сот. від кожних 100 К позички.

Вексїл приймають ся тільки 3 місячні, з 3 підписами, на 6 прц. до 7 прц.

Членами можуть бути позичку і дістати тільки члєни обезпечєні в „Джїстері“.

З зисків уділив „Джїстер“ на публичні добродїтні ціли квоту 45,835 корон.

Вкладкє	2,795,183 К.
Позички уділені	3,410,684 К.
Удїли члєнські	234,398 К.
Цїнні папєри	130,452 К.
Фонд резервовий і інші	46,842 К.
Льокапї	182,206 К.

Канцєлярї Товариства при ул. Рускій ч. 20 отворєні перед полуднем від 8—2 год.

Розклад залїзничих поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вєчер	в ночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Черновець	—	—	—	—	12:20
Станиславова	5:40	—	—	—	—
Коломїї	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Пустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любїня	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рави рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:26	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вєчер	в ночі
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновець	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновець	—	—	—	—	2:50
Станиславова	—	—	—	2:40	—
Коломїї	—	—	—	6:08	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Пустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любїня	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рави рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35†
Янова	6:58	9:15	1:35†	3:35	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35†
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15

ЗАМІТКА: Поспїшні поїзди печатані товєстим друком. — Поїзди їдучі лишє в неділі означєні †.

